

جشنواره هنرهای تجسمی فجر به کار خود پایان داد

۲۴ خراسانی در فهرست برگزیدگان

احسان مهدوی و عباس ناصری، دو هنرمند خراسانی در جمع برگزیدگان سیزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر قرار گرفتند. این دوره از جشنواره عصر پنجشنبه ۷ اسفند با اعلام برندگان ۱۰ رشته تجسمی به کار خود پایان داد. براساس رأی هیئت داوران احسان مهدوی گرافيست مشهدي که امسال با ساخت ويدئو آر تي به نام «دایره سنگی» در بخش هنرهای جدید شرکت کرده بود به عنوان برگزیده این بخش معرفی شد. عباس ناصری هنرمند بجنوردی رشته کارتون که کسب جوایز مختلفی از جشنواره‌های بین‌المللی را در کارنامه دارد نیز در بخش کاریکاتور سیزدهمین جشنواره تجسمی فجر با خلق اثری به نام «بازرسی» مورد تقدیر قرار گرفت. گفت‌وگوی مفصل ما با این دو هنرمند خراسانی درباره آثارشان و حال و هوای جشنواره فجر امسال را می‌توانید فردا در صفحه هنر شهرآرا بخوانید.

نمایش آثار نقاشی و مجسمه در نگارخانه درخت

نمایشگاه نقاشی و مجسمه با عنوان «بریدیگی» در نگارخانه درخت دایر شد.این نخستین نمایشگاه انفرادی سنانز افخمی است که از جمعه، هشتم اسفند گشایش یافته است.علاقه‌مندان به تماشای آثار نقاشی و مجسمه می‌توانند تا فردا، دهم اسفند از ساعت ۱۶ تا ۲۰ به نگارخانه درخت در هاشمیه ۲۷، پلاک ۱۴ مراجعه کنند.

بخش «خندوانه» پیش از نوروز ۱۴۰۰

فصل جدید «خندوانه» که ضبط آن با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی آغاز شده است، پیش از نوروز ۱۴۰۰ از شبکه نسیم پخش می‌شود. خبرگزاری مهر با اعلام این خبر نوشت، رامبد جوان این روزها در تدارک ساخت دو پروژه است؛ فصل جدید برنامه «خندوانه» و سریال «مرد معمولی» که برای شبکه نمایش خانگی است. فصل جدید «خندوانه» ابتدا قرار بود نوروز سال ۹۹ روی آنتن برود، اما رامبد جوان جزو نخستین افرادی بود که با شیوع کرونا در سطح گسترده، جدی و به صراحت از فعالیت پرهیز کرد و از ساخت خندوانه انصراف داد.

در یک سال گذشته مشخص شد گسترش این ویروس ادامه دارد، از این رو از چند ماه پیش رامبد جوان با انتشار فراخوان در صفحه شخصی خود از استندآپ کمدین‌ها برای فصل جدید برنامه دعوت کرد.

اکنون که ساخت دکور جدید این برنامه تلویزیونی در برج میلاد به پایان رسیده، ضبط آن از هفتم اسفند آغاز شده است.

«خندوانه» در فصل جدید با ماسک و فاصله‌گذاری اجتماعی در محل استقرار مهمانان بر گزار می‌شود به گونه‌ای که استودیوی این برنامه در مقایسه با فصل‌های قبل، پذیرای کمترین تعداد تماشاچی، حدود ۴۰ نفر خواهد بود.

برنامه تلویزیونی «خندوانه» با کارگردانی و اجرای رامبد جوان قرار است تا بعد از ماه مبارک رمضان روی آنتن باشد.

اکران فیلمی به تهیه‌کنندگی فاطمه معتمدآریا

مستند «سبالو» به کارگردانی محسن نساوند و تهیه‌کنندگی فاطمه معتمدآریا از ۱۰ اسفند در سینماهای «هنرو تجربه» اکران می‌شود. بنا به اعلام روابط عمومی پروژه، این مستند روایتی از زندگی محمود بردکنیا نوازنده سازهای کوبه‌ای و آخرین بازمانده از نسل طلایی سیاهان مهاجر بوشهر است که نگاهی به تأثیر انکارناپذیر رنگین‌پوستان آفریقای تبار در موسیقی آیینی و سنتی جنوب ایران و بوشهر دارد. به گفته محسن نساوند کارگردان «سبالو»، پروسه تولید این مستند ۸ سال به طول انجامیده است.

شهرآرا

روزنامه شهرآرا دید و زندگی

شنبه ۱۹ اسفند ۱۳۹۹ ۱۵ رجب ۱۴۴۱ ۳۳۳۳۳۳۳۳

SHAHRAANNEWS.IR ۱۴

فرهنگ و هنر

گفت‌وگو با قاسم رفیعا،

درباره اثر تازه‌اش که روایت‌هایی از عرفان و

عشق و اندوه است

«هزاره‌اندوه» طرّقه

لیلا کوچک‌زاده l.kouchakzadeh@shahraranews.ir

«طرّقه آن پایین جریان دارد، با همه رفت‌وآمدهایش، کوچه‌های قدیمی و مدرنشش و مغازه‌هایش که هرگز بسته نمی‌شوند و محله‌های زیباییش و رستوران‌های حاشیه رودخانه که تاروستای جاغرق امتداد دارند.» این تصویر همیشگی ما از طرّقه به عنوان تفرجگاه در دسترس مشهدی‌هاست که قاسم رفیعا، نویسنده سرشناس زاده همین شهر در کتاب «هزاره اندوه»، پیش از هزار سال آن را به عقب می‌برد. او تاریخ رفته بر این شهر را با قصه‌ها و باورهای مردم و تخیل خود آکنده می‌کند و تروغبذی(نام قدیم طرّقه) را در روایت‌های مرتبط به هم، به تصویر می‌کشد که در مسیر جاده ابریشم بین توس و نیشابور نفس می‌کشیده است. دیار ابوعبدا... تروغبذی عارف وارسته قرن سوم هجری و دیار عارفان و صوفیان و مردمانی که سال‌ها لگدمال سم ستوران غرها و مغول‌ها شدند. سوختند و خاکستر شدند اما دوباره ساختند.

در ادامه درباره ویژگی‌های این کتاب تازه نشر یافته از سوی انتشارات سپیده‌باوران با قاسم رفیعا، گفت‌وگو کرده ایم. همچنین محمدحسین ماموریان که ساخت مجسمه ابوعبدا... تروغبذی را به عهده داشته، درباره مختصات کار خود می‌گوید که در ادامه می‌خوانید.

● تاریخی بسیار غنی در طرّقه‌ای که ما آن را به عنوان تفرجگاه مشهدی‌ها می‌شناسیم، جریان دارد. تاریخ‌زندگی عارفان و صوفیان این خطه در تروغبذی که در دورانی مرکز صوفیه بوده است و مورد هجوم و قتل و غارت‌غزا و قوم‌مغول‌قرار می‌گیرد. چرا این‌بخش از تاریخ طرّقه را برای

هم‌زمان با رونمایی از کتاب «هزاره اندوه» قاسم رفیعا، مجسمه‌ابوعبدا... تروغبذی، عارف برجسته طرّقه‌ویکی از شخصیت‌های اصلی کتاب «هزاره اندوه» در میدان شهدای طرّقه رونمایی می‌شود. این مجسمه ساخته دست محمدحسین ماموریان، مجسمه‌ساز مشهدی است که حدود چهارماه برای ساخت آن زمان گذاشته است. ماموریان درباره مختصات مجسمه ابوعبدا... می‌گوید: ابعاد این مجسمه پنج‌متر است و داخل آن اسکلت فلزی است و مجسمه از مواد کامپوزیت ساخته شده است.

به گفته او حالت مجسمه لحظه‌ای است که حکیم در خلوت و تنهایی خود روی صخره‌ای نشسته است و انگار متوجه چیزی در آسمان شده و نگاهش را به آسمان برده است. او کفش‌هایش را درآورده است و کنارش قرار داده و در حال خلوت عارفانه است.

به گفته این مجسمه‌ساز مشهدی، فرم صخره را از فرم سنگ‌های کمرمقبولا در طرّقه برداشت کرده است و این گونه به نظر می‌رسد که ابوعبدا... در همان منطقه

روایت خود انتخاب کرده‌اید؟ شاید این اولین بار است که کتابی درباره تاریخ شخصیت‌های طرّقه نوشته می‌شود. البته درباه تاریخ معاصر طرّقه چند کار پایان‌نامه‌ای که به زندگی اجتماعی و مشاغل این شهر و جغرافیای آن پرداخته، وجود دارد. اما بهانه اصلی من در این کتاب، نوشتن درباره ابوعبدا... تروغبذی بود که به دلیل منابع محدود بازمانده از این شخصیت و اینکه اثر مکتوب درخور بیانی نداشته، در محدودیت قرار داشتم. گرچه در آینده ممکن است منابعی مشخص شود که از چشم من دور مانده است. بنابراین با کمک همان منابع محدود، شمه‌ای از شخصیت این عارف برجسته را برای شروع روایت داستان انتخاب کرده‌ام و در بخش‌های بعد، شخصیت‌های دیگر از عرفای مختلف درعصار متفاوت را آورده‌ام و درنهایت روایت‌ها را به هم گره زده‌ام. ابوعبدا... تروغبذی در قرن سوم هجری زندگی می‌کرده است و پیش از او هم شخصیتی برجسته به نام استهید پیرزوان یا سندیاد که آن را در دل ماجرای ابوعبدا... گنجانده‌ام، زندگی می‌کرده است. پیرزوان، شخصیت اسطوره‌ای عظیمی است با زندگی عجیب و متفاوت. درباره این شخصیت هم منابع زیادی در دسترس نیست.

● آن‌طور که شما از جذابیت زندگی عارفان طرّقه سخن می‌گویید، پرداختن به زندگی عارفان این‌بار که تعدادشان چشمگیر است و شما به زندگی بخشی از آن‌ها پرداخته‌اید، خود می‌تواند هر کدام به کتابی جداگانه تبدیل شود. نظرتان در این باره چیست؟

بله. واقعیت این است که می‌توان برای هر کدام از این شخصیت‌ها، کار تحقیقاتی جامع و در کتابی مستقل انجام داد. اما «هزاره اندوه»، شروع کاری درباره شخصیت‌های از تاریخی طرّقه است. گرچه روایت بسیاری از شخصیت‌های تأثیرگذار دوران معاصر، در کتاب نیامده است. اما هدف این کتاب، فرازهایی از تاریخ زندگی این شخصیت‌هاست ولی اینکه بخواهد به صورت اساسی به زندگی این آدم‌ها پرداخته شود از اهداف این کتاب نبوده و در آن صورت باید کتابی با یک‌هزار صفحه نوشته شود.

● ابوعبدا... تروغبذی به عنوان یکی از شخصیت‌های اصلی کتاب شما و عارفی که عطارنیشابوری در تذکرةالاولیا از او به عنوان یگانه عهد و اجله مشایخ طوس و از کبار اصحاب نام می‌برد، چقدر بین مردم طرّقه شناخته شده است؟

مردم طرّقه شاید قرن‌هاست که بر مزار ابوعبدا... نذر و نیاز می‌کردند اما این سنگ را به عنوان سنگ مولانا علی می‌شناختند. باینکه روی سنگ قبر، ۵۰۰سال بعد از حمله مغول، نام ابوعبدا... نوشته شده، اما کسی به آن توجه نمی‌کرد و برخی از مردم معتقد بودند حضرت علی به طرّقه آمده است. درحالی که اصلا امام علی به ایران نیامده است و این از باورهای معمول مردم ناشی می‌شود. در باورهای مردم همچنین آمده است که روزهای چهارشنبه نور سبزی از این مزار به سمت حرم می‌رود.

● این راهم بگویید چرا سرنوشت ابوعبدا... تروغبذی در «هزاره اندوه»، مشخص نمی‌شود. آیا به مرگ طبیعی از دنیا می‌رود یا در هجوم و قتل و غارت‌های قوم مغول؟

من هرگز نخواستم مرگ شخصیت‌ها را به تصویر بکشم، بلکه می‌خواستم فرازهای درخشان زندگی آدم‌های مهم این دیار را نشان بدهم. شاید برای من مهم نبود که ابوعبدا... به مرگ طبیعی از دنیا می‌رود یا زندگی می‌شود بلکه اثرگذاری او در دوران زنده‌اش مهم بود. اما مرگ شخصیتی مانند هادی‌خان طرّقه‌ای که بر سر توب بستنه می‌شود، مرگ تأثیرگذاری است تا اینکه بخواهم قصه زندگی او را روایت کنم. مرگ رضا هروی‌ان هم همین‌گونه است. او که شاید به اندازه باغبان باشی هم افتخار جهانی نداشته است اما مرگش خاص بود و روایت می‌شود.

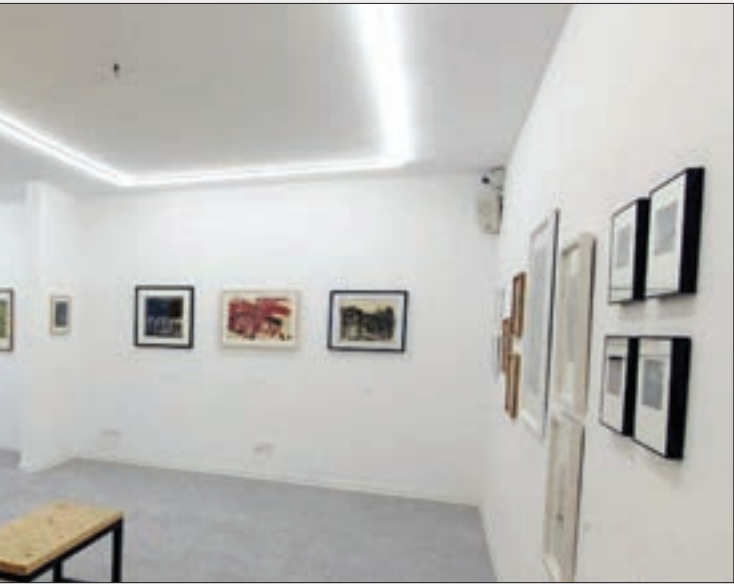
● به ژانر کتاب هم بپردازیم. به نظر می‌رسد در هزاره اندوه، تاریخ، موضوع و محور کار شما قرار گرفته و دیگر عناصر را به خدمت خود درآورده و درنهایت به گزارشی تاریخی رسیده‌اید و از رمان تاریخی که ژانر کتاب عنوان شده (به معنی بازسازی تاریخ و بازآفرینی آن به شیوه‌ای تخیلی)، دور شده‌اید. اولویت من در نگارش «هزاره اندوه»، تعریف ژانر مشخصی نبوده است. بلکه وظیفه خود را در این کتاب روایت تاریخ طرّقه دانسته‌ام. البته در فرازهایی از کتابم خیال‌انگیزی وجود دارد. چون در هر صوت ما از آن دوران چیزی در دسترس نداریم و بخش عمده‌ای از کتاب، بهره از ذهن خودم بوده است. به ویژه جاهایی که به حمله مغول می‌پردازد یا رویارویی هم‌زمان عارفانی چون حافظ ابرده‌ای و ملاعلی مایانی و عبدا... گرجستانی با یکدیگر.

حرف شما را می‌پذیرم که ژانر این کتاب هم‌خوانی زیادی با رمان تاریخی ندارد و شاید

خواستم من این کار را انجام بدهم.

اما ماموریان که مجسمه خیام در سه‌راه خیام، غلام‌رضا تختی در میدان تختی، پهلوان احمد وفادار در میدان هاشمیه و... از ساخته‌های او است. در ساخت مجسمه ابوعبدا... تروغبذی، به پوشش و چهره افراد آن دوره تاریخی که بیش از هزار سال از آن می‌گذرد نیز توجه کرده است. او در این باره می‌گوید: ابوعبدا... زندگی روستایی داشته و قطعا لباس‌هایش با فردی که در دربار زندگی می‌کرده، متفاوت بوده است. همچنین این عارف برجسته، پیش از حمله مغول، می‌زیسته و طبیعتاً چهره‌اش از نظر نژادی، تمایلات شرقی نداشته و حالت آریایی خود را حفظ کرده است.

به گفته این هنرمند آثاری از این دست، بعد از بهره گرفتن از منابع موجود تاریخی و جغرافیای زندگی شخصیت، به تصورات و تخیل هنر مند مربوط است: عکسی از مردم آن‌روزگار در دسترس نیست تا بتوان براساس آن مجسمه را ساخت و بالطبع باید پس از بهره از منابع تاریخی در دسترس، از تصور و تخیل بهره برد.

ایزارهای محبوب هنرمندان بوده است. به هر حال هنر حکاکی و چاپ دستی هم مثل تمام هنرها از یک منبع جاری می‌شود و یک وظیفه دارد. روح آدم را جلا بدهد و مثل باران نم‌نم بهار بخورد به سر و صورت آدم و بیدارش کند. نمایشگاهی که به نظر توانست این مهم را به انجام برساند. این نمایش شامل ۴۲ اثر از ۲۳ هنرمند معاصر

خود را از دست داده بود در سال‌های اخیر بار دیگر در عرصه هنر قدراست کرده است. تاریخ پرفراز و نشیب و امکانات گسترده این ابزار بیانی قدیمی در ترکیب با دستاوردهای مدرن این روزها، تجارب تجسمی را بسیار غنی کرده است. در ایران هم چاپ دستی از عصر قاجار تا امروز با فراز و نشیب‌های خود همواره یکی از

یادداشتی بر نمایشگاه گروهی چاپ دستی «تکرار» در نگارخانه هنگام

«تکرار» زیبایی در هنگام عصر

به بلندی تاریخ هنر دارد. هنری که بیشتر باید در موردش بدانیم. این‌هفته در نگارخانه هنگام، نمایشگاه گروهی چاپ دستی با نام «تکرار» برپا بود. نگارخانه‌ای که به‌تازگی تأسیس شده است و دارد در مسیر درستی حرکت می‌کند. نمایشگاهی که بدون عیب برگزار شد و تمام هم و غمش را گذاشته بود به معرفی هرچه بهتر این هنر و فروش آثار به صورت حرفه‌ای.

تکنیک چاپ اگرچه از قرن هجدهم به ابزاری برای بیان هنر در اروپا تبدیل شد ولی پیشینه‌ای به قدمت خود نقاشی دارد و به عصر غارنشین باز می‌گردد. در آغاز شکل‌گیری تمدن هم سومری‌ها از چاپ بر روی مهرهای گلی به عنوان یکی از شیوه‌های ارتباطی استفاده می‌کردند. در قرن دوم میلادی، چینی‌ها تکنیک چاپ

امیرمصوررحیمیان

ایرانیان، علاوه بر خیلی چیزها، با هنر هم معروف‌هستند. هنوز بسیاری از بازارهای قدیمی و با اصل ونسب، پر از مغازه‌ها و کارگاه‌های قلم‌زنی، حکاکی و چاپ دستی، میناکاری، قالی‌بافی، قلم‌دان سازی، قلم‌زنی، نمدبافی، خاتم‌کاری و بسیاری از هنرهای اصیل است. در بین این هنرها، هنرهایی هم هست که ممکن است مربوط به این سرزمین نباشد ولی با طرح و خلاقیت هنرمندان، اهلیت پیدا کرده و بومی‌شده است. از آن جمله حکاکی و چاپ دستی است که آن را نمی‌شود فقط به ایرانیان نسبت داد. فنی که در دسته قدیمی‌ترین و باصالت‌ترین نوع هنرهای تجسمی دسته‌بندی شده است و قدمتی